

به نام خدا

با توجه به اهمیت و جایگاه مهم مصرف موارد ضد میکروبی در نظام سلامت و بهداشت مراکز بهداشتی و درمانی و با عنایت به بررسی های صورت گرفته، ضد عفونی کننده های بیمارستانی از لحاظ جایگاه عملکرد در ۴ رتبه بشرح ذیل طبقه بندی شده اند:

- ۱- ضد عفونی کننده های سطوح حساس
- ۲- ضد عفونی کننده های سطوح نیمه حساس
- ۳- ضد عفونی کننده هاواستریل کننده های ابزار
- ۴- ضد عفونی کننده های پوست

۱- ضد عفونی کننده های سطوح حساس:

این دسته از مواد قابلیت بالای ضد عفونی کنندگی را برای سطوح حساس که شامل سطوح محیطی اتاق عمل، بخشهای مراقبت های ویژه، بخش های ایزوله، بخش های مرتبط با بیماران پیوندی و نقص سیستم ایمنی و... را فراهم می نماید. از اختصاصات این دسته از ضد عفونی کننده ها علاوه بر توانایی از بین بردن باکتری وقارچ های مقاوم محیطی، قابلیت از بین بردن باکتری های مولد اسپور است.

از نکات مورد تاکید در مورد این دسته از ضد عفونی کننده ها (سطوح حساس) و همچنین سایر ضد عفونی کننده های محیطی بیمارستان عدم آلایندهی آنها برای هوای استنشاقی بیماران بستری در این بخش ها بمنظور جلوگیری از ایجاد حساسیتهای احتمالی می باشد.

۲- ضد عفونی کننده های سطوح نیمه حساس:

این گروه از ضد عفونی کننده ها برای مصرف در کلیه سطوح بیمارستانی و درمانی طراحی شده اند. راهروها، سرویس های بهداشتی، آشپزخانه ها، رختشویخانه ها و همچنین در موارد مورد توصیه کارخانه سازنده، برای ضد عفونی البسه و ملحفه و همچنین نگهداری آسپتیک ابزار و یا ضد عفونی ابزار قبل از عمل استریلیزاسیون می باشد. نکته مهم در مورد این دسته از ضد عفونی کننده ها قابلیت بالای آنها برای کاهش بار میکروبی تا حدود قابل قبول می باشد لیکن استفاده این دسته از ضد عفونی کننده ها هرگز جایگزین عمل استریلیزاسیون در موارد مورد نیاز و توصیه شده نمی گردد.

۳- ضد عفونی کننده ها و استریل کننده های ابزار:

این دسته از مواد با قابلیت ضد عفونی و استریل نمودن سرد ابزار تهیه شده اند. برای استریل کردن ابزار باید شرایط مورد تایید کاملاً رعایت گردد. از غلظت های پایین ترین دسته از مواد برای ضد عفونی و نگهداری ابزار قبل از عمل استریلیزاسیون سرد می توان استفاده نمود. باید توجه داشت که عمل استریلیزاسیون زمانی محقق می گردد که یک ضد عفونی کننده بتواند اسپورهای باکتریایی را از بین ببرد، ضمناً میزان آلودگیهای ارگانیک که وارد ضد عفونی کننده می گردد می تواند قابلیت این دسته از مواد را در عمل استریلیزاسیون به شدت کاهش دهد بنابراین رعایت دو نکته زیر توصیه اکید می گردد:

- قبل از عمل استریلیزاسیون (سرد یا گرم) ابزار باید بوسیله شوینده های مناسب (شوینده آنزیم دار با کاربری تخصصی مورد تایید) از آلودگی های ارگانیک پاک شده و پس از عمل ضد عفونی با یک ضد عفونی کننده سطوح نیمه حساس برای کاهش بار میکروبی، عملیات استریلیزاسیون صورت گیرد.

- یک محلول آماده شده استریلیزاسیون ابزار به دفعات متعدد یا برای استریل کردن تعداد زیادی ابزار به طور همزمان استفاده نگردد زیرا باعث نقصان در عمل استریلیزاسیون میگردد همچنین زمان پایداری که برای بعضی از استریلانت ها که به صورت رقیق شده استفاده می شوند ذکر شده که در واقع زمان پایداری محلولی می باشد که مورد استفاده قرار نرفته و مصارف متعدد در این دوره زمانی توصیه نمی شود.

۴- ضد عفونی کننده های پوست :

این دسته شامل تمامی ترکیباتی می شوند که قابلیت ضد عفونی پوست را دارند این ترکیبات علیه باکتریها و قارچ های رویشی ساکن بر روی پوست موثر بوده و قادرند در مدت زمان کوتاه تعداد قابل توجهی از این دسته میکرو ارگانیسم ها را کاهش دهند .

کاربرد این دسته از ترکیبات شامل موارد زیر می گردد که بر روی برچسب آن ذکر می گردد :
- **ضد عفونی عمومی دست** : برای استفاده عمومی و پرسنل مراکز بهداشتی و درمانی و .طراحی شده که قادر است در مدت ۳۰ ثانیه و با مالش به روش درست تعداد میکروارگانیسم های موجود بر روی پوست را به تعداد قابل توجه کاهش دهند .-ضد عفونی دست جراحان : در عمل این گروه از ضد عفونی کننده برای استفاده پرسنل اتاق عمل و جراحی و بعد از عمل شستشوی دست به روش های متداول توصیه می گردد . **برای چگونگی مصرف به بروشور و یا برچسب بسته بندی مراجعه گردد.**

- **ضد عفونی پوست قبل از عمل جراحی** : این دسته از ضد عفونی کننده ها برای ضد عفونی پوست نواحی مختلف بدن قبل از عمل جراحی استفاده می گردد . باید توجه داشت برای ضد عفونی در نواحی از بدن که دارای غدد سباسه بیشتر است مانند نواحی زیر بغل، کشاله ران ، سینه و... باید دقت و زمان بیشتری صرف گردد . از این دسته از ضد عفونی کننده ها برای مصارف جایگزین الککل مانند قبل از عمل تزریق و یا ایجاد خط وریدی یا شریانی و سوند گذاری می توان استفاده نمود.

- **اسکراپ جراحی** : این گروه علاوه بر عمل ضد عفونی نمودن عمل شستشو را به وسیله سورفکتانت هایی که به همراه دارند انجام می دهند ، مانند اسکراپ پویدون آید.

ضد عفونی کننده های زخم و مخاط : این گروه برای شستشو و یا ضد عفونی زخم های سطحی، نیمه عمیق و مخاط حساس به کار می روند . باید به خاطر داشت هیچگاه از ضد عفونی کننده های معمول پوست بطور مستقیم بر روی زخم و پوست آسیب دیده و نواحی دارای خونریزی استفاده نگردد. ضد عفونی کننده های زخم نباید اثر منفی بر روی عمل ترمیم زخم داشته باشند و در صورت استفاده مداوم باعث ایجاد عوارض نگردد . ضد عفونی محل زخم بعد از بسته شدن محل زخم و ترمیم کلی ضایعه با استفاده از ضد عفونی کننده های معمول پوست بلا مانع است.
توجه : یک ضد عفونی کننده پوست ممکن است یک ، چند یا تمامی کاربرد های ذکر شده فوق را همزمان داشته باشد بنابراین به برچسب بسته بندی توجه فرمایید .